

N:o 12.

Evankeliumin toinen osa. Annasta.

Ja Anna profetissa Fannelin tytär, Asserin suvusta, se oli joutunut pitkälle ijälle ja elänyt miehensä kanssa seitsemän ajast-aikaa hänen neitsyestänsä. Ja oli leskenä lähes neljä yhdeksättä kymmentä ajastai-kaa, ja ei lähtenyt temppelistä palvelema-ta Jumalata paastoissa ja rukouksissa yötä ja päivää. Tässä voisi joku sanoa: Tässä Annassa näet hyviä töitä kiitettävän, niinkuin paastoamista, rukoilemista ja kirkossa käymistä, jonka vuoksi ne siis eivät olekkaan hyljättäviä. Vastaus: Kuka sitten on näitä hyviä töitä hyljännyt? Me hylkäämme ainoastaan petolliset ja ulkokultaiset hyvät työt. Paastoaminen, rukoileminen ja kirkossakäyminen ovat hyviä töitä, jos ne oikein tapahtuvat; mutta siinäpä se rikos onkin, että nämä sokeat päät sillä tavalla Raamattuun ryhtyvät, loiskahtavat siihen saappaineen ja kannuksi-neen, katselevat ainoastaan rakkaiden pyhien hyviä töitä ja esimerkkejä ja tahtovat heti niitä opetella ja noudattaa. Siitä ei tule muuta kuin paljaita apinoita ja ulkokullatuita, sillä he eivät huomaa, kuinka Raamattu tarkoittaa paljoa enemmän persoonia kuin töitä.

Aabelin uhria ja töitä ylistää Raamattu-kin, mutta sentään tekijää paljoa enemmän. Vaan he eivät välitä persoonista, vaan tarttu-vat ainoastaan kiinni esimerkkeihin. Näin ryhtyvät he ainoastaan töihin ja sivuuttavat uskon, syövät akanat ja seulovat jauhot pois, kuten profeeta Hoseakin 3: 1 sanoo: **He käännyt muokalaisten Jumalain tykö, ja rakastavat viinaleiliä.** Jos tahdot tämän py-hän Annan tavalla paastota ja rukoilla, on

kyllä hyvä, mutta katso että ensin myös Annaksi tulet. Mutta tarkastakaamme, kuinka P. Luukas töitä ja tekijöitä käsittelee, jotta tämän esimerkin oikein ymmärtäisimme.

Ensiksi sanoo Luukas, että hän oli **profetissa**, ja epäilemättä pyhä ja hurskas profetis-sa. Hänessä on siis totisesti ollut Pyhä Henki, jonka vuoksi hänen persoonansa on jo ennen ollut ilman mitään töitä hyvä ja vanhurskas. Sen vuoksi olivat siitä johtuvat työtkin hyviä ja vanhurskaita. Niinpä näet, ettei P. Luukas tällä sano, että Anna töitten kautta on tullut hurskaaksi profetissaksi, jonka jälkeen vasta hänen työnsäkin tulivat hyviksi. Miksi siis tahdot esimerkkiä ja evankeliumia paloitella ja vääristää, etupäässä ja yksistään tarkata töi-tä, vaikka Luukas asettaa persoonan edelle eikä kuvaile ainoastaan töitä?

Toiseksi ylistää Luukas hänet leskeksi, joka teki leskisiäytyynsäkin kuuluvia töitä ja pysyi kutsumuksessaan. Mutta tällä hän ei ku-vaa eikä erottele näitä töitä, ikään kuin ainoas-taan olisivat oikeita hyviä töitä ja Jumalanpal-velusta ja kaikki muut hyljättäviä. P. Paavali 1 Tim. 5: 3–6 kuvailee leskien elämää tämmöi-seksi: **Kunnioita niitä leskiä, kuin oikeat lesket ovat. Mutta jos jollakulla leskellä lapsia on, eli lasten lapsia, ne oppikaan en-sin oman huoneensa jumalisesti hallitse-maan ja vanhemmillensa hyvän työn mak-samaan, sillä se on hyvin tehty ja Jumalalle otollinen. Ja se on oikia leski, joka yksinän-sä on ja asettaa toivonsa Jumalan päälle, pysyyn aina rukouksissa ja avuksi huutami-**

nessa yötä ja päivää. Mutta joka hekumassa elää, se on elävältä kuollut, y. m. s.

Tästä näet, että tämä Anna on ollut yksinäinen leski, ilman lapsia ja vanhempia, joita ei hänen ole tarvinnut hoitaa. Muuten ei hän olisi Jumalaa palvellut vaan perkelettä, koska hän ei milloinkaan tullut kirkosta pois, joten hän olisi jättänyt kotinsa jumalisesti hallitsematta. Tähän viittaakin Luukas, kun kirjoittaa: **Hän oli leskenä lähes neljä yhdeksättäkymmentä ajastaikaa**, jolla hän tahtoo saada jokaisen helposti huomaamaan, että Annan vanhemmat olivat jo kuolleet ja hänen lapsensa kasvatetut, niin että nämä häntä vanhaa äitiänsä hoitivat, joten hänen ei tarvinnut enään mitään muuta tehdä kuin rukoilla ja paastota ja kieltäytyä kaikesta hekumasta. Luukas ei myöskään sano, että hän oli koko neljä yhdeksättä kymmentä ajastaikaa näin elänyt, vaan ainoastaan siihen aikaan oli asianlaita näin, jolloin Kristus syntyi ja tuotiin temppeleihin. Silloin vasta rupesi hän tämmöistä elintapaa viettämään, kun oli täyttänyt huolenpitonsa kaikista askareistaan, kaikista lapsistaan ja vanhemmistaan, ja oli aivan yksinäiseksi tullut.

Tämän tähden on sängen vaarallista, jos ainoastaan töitä katsotaan pitämättä mitään lukua persoonasta, säädystä tai kutsumuksesta. Jumala ei ensinkään voi kärsiä, että joku lyö laimin kutsumuksensa ja säätynsä tehtävät ja tahtoo ryhtyä pyhään töihin. Jos siis joku aviovaimo tahtoo seurata Annaa, jättää miehensä ja lapsensa, kotinsa ja vanhempansa, jotta saisi aikaa matkaella, rukoilla, paastota ja kirkossa käydä, mitä tämä muuta olisi kuin Jumalan kiusaamista, aviosäädyn ja leskeyden sekoittamista toisiinsa, oman kutsumuksensa laiminlyömistä ja vieraisiin töihin rupeamista? Tämä olisi samaa, kuin käydä korvillansa, hunnuttaa jalkansa ja panna saappaat päähänsä ja toimittaa kaikki nurin narin.

Hyviä töitä tulee tehdä, rukoilla ja paastota siinä määrässä, ettei kutsumuksesi ja säätysi töitä sen kautta laiminlyödä eikä ehkäistä. Ei Jumalanpalvelus ole rajoitettu yhteen tai kahteen työhön, eikä se sisälly yhteen tai kahteen säätyyn, vaan se jakaantuu kaikkiin töihin ja kaikkiin säätyihin. Annan ja hänen kaltaistensa yksinäisten leskien työ on ainoastaan rukouksellinen ja paastoaminen, kuten tässä P. Luukas on yhtä mieltä P. Paavalin kanssa. Aviovaimon ja hänen kaltaistensa työ ei ole paljasta rukoilemista ja paastoamista, vaan lapsensa ja huoneensa jumalisesti hallitsemista ja vanhempien hoitamista, kuten P. Paavali sanoo (1 Tim. 5: 4). Juuri tätä puolta evankelista tarkoittaakin, kun tahtoo kirjoittaa tämän Annan töistä. Hän käyttää näin paljon sanoja ja selittää näin tarkkaan hänen säätynsä ja ikänsä, jotta hän sillä työntäisi takaisin kaikki, jotka tahtovat töillään pöyhistellä ja imeä myrkyä näistä ruusuista; ennen kaikkea kehoittaa hän heitä kutsumustansa muistamaan.

Kolmanneksi kirjoittaakin hän samasta syystä: **Hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän ajastaikaa hänen neitsyystensä.** Tällä ylistää hän Annan aviosäättyäkin ja sen säädyn töitä, ettei kukaan ajattelisi hänen tahtovan pitää ainoastaan rukoilemista ja paastoomista hyvinä töinä. Sillä Anna ei tehnyt tätä siinä määrässä miehensä eläessä eikä neitsyytensä aikana, vaan vast kun oli tullut ijälliseksi yksinäiseksi leskeksi. Ja kuitenkin saa hänen neitsyytensä ja aviosäätynsä töineen myöskin kiitoksen ja asetetaan oikeiden hyväin töiden esikuvaksi. Mitä syytä sinulla siis olisi olla välittämättä näistä ja takertua ainoastaan lesken töihin?

Suotta ei ole evankelista myöskään ensin kehunut hänen aviosäättyään ja vasta sen jälkeen hänen leskeyttään, vaan on hän näin tahtonut sokeilta tekopyhiltä tarkoin tukkia kaikki veräjät. Anna on ollut hurskas neitsyt, hurs-

kas vaimo, hurskas leski, joka kaikissa kolmessa säädysssä on hoitanut tehtävänsä otollisesti. Tee sinäkin niin, ota säädystäsi vaarin, ja olet tehtäviä hyviä töitä kylliksi löytävä, jos tahdot olla hurskas. Kussakin säädysssä on töitä riittävästi, niin ettei niitä tarvitse vieraasta etsiä. Katsos, silloin totisesti Jumalaa palvelemaan, kuten Luukas tässä sanoo: **Anna palveli Jumalata paastoissa ja rukouksissa yötä ja päivää.** Mutta tekopyhät eivät palvele Jumalaa vaan itseään vieläpä perkelettäkin, koska he eivät välitä omista töistänsä, vaan heittävät kutsumuksensa sikseen. Katsos, näin tarkalleen riippuu töitten kaikki hyvyys ainoastaan tekijöistä ja kutsumuksesta, josta jo edellä on puhuttu kolmannen Joulupäivän evankeliumissa. Olkoon tässä sen vuoksi kyläksi tällä kertaa. Me tahdomme nyt tarkastaa, mitä Anna hengellisesti merkitsee.

Anna profetissan salainen merkitys.

Kuten edellä sanottu, merkitsee Simeoni pyhiä profeetoja, jotka Pyhässä Raamatussa puhuvat Kristuksesta. Siis täytyy Annan merkitä niitä, jotka seisovat saapuvilla, tätä kuulevat, tätä tunnustavat ja toisillekin puhuvat, kuten tämä Anna tässä tekee ollen saapuvilla Simeonin puhuessa Kristuksesta. Siis ei ole nyt tämä Anna mitään muuta kuin pyhä Synagoga, Israelin kansa, jonka elämä ja historia on Raamatussa kirjoitettuna. Sillä temppelissä, se on: Raamatussa, oleskelee tämä Anna. Ja **samoin kuin Maaria merkitsee kristikuntaa, Jumalan kansaa Kristuksen syntymän jälkeen, niin merkitsee Anna samaa kansaa ennen Kristuksen syntymää.** Siitä syystä on Anna vanha, yli sadan vuoden, ja lähellä kuolemaansa; Maaria on nuori ja äsken synnyttännyt, koska synagoga Kristuksen aikaan oli loppumaisillaan ja seurakunta alkamassa.

Tällä puheella on nyt sanottu jotenkin samaa, kuin että rakkaat pyhät ennen Kristuksen syntymää ymmärsivät ja uskoivat profeetat ja säilyivät siis kaikki tyyni Kristuksessa ja hänen uskossaan, jonka Kristus itsekin sanoo Joh. 8: 56 Aabrahamista: **Aabraham teidän isänne iloitsi, nähdäksensä minun päivääni; hän näki sen ja ihastui.** Ja Luukk. 10: 24: **Monta profeetaa ja kuningasta tahdoit nähdä, joita te näette ja ei nähneet, ja kuulla joita te kuulette, ja ei kuulleet.** Ja P. Paavali Hepr. 13: 8: **Jeesus Kristus se eilen ja tänäpä, ja myös ijankaikkisesti.** Ja vielä paljoa selvemmin 1 Kor. 10: 1–4 sanotaan: **En minä tahdo sitä teiltä rakkaat veljet, salata, että meidän isämme ovat kaikki pilven alla olleet, ja kaikki meren läpitse vaeltaneet. Ja Mooseksenhen kastetut pilvessä ja meressä. Ja ovat kaikki yhtäläistä hengellistä ruokaa syöneet, ja kaikki yhtäläistä hengellistä juomaa juoneet, sillä he joit siitä hengellisestä kallioista, joka heitä seurasi; mutta se kallio oli Kristus.**

Nämä ja samanlaiset lauseet osoittavat, kuinka ennen Kristuksen syntymää myöskin kaikki pyhät niinkuin mekin ovat tulleet autuaiksi Kristuksessa. Sentähden luetellaan heprealaisepistolalla 11 luvussa niin monta esimerkkiä heidän uskostansa, Aabelin, Eenokin, Nooan, Aabrahamin, Mooseksen ja muiden samanlaatuisten, joitten koko elämä on Kristuksessa eletty ja Kristukseen, jota he kuuliivat, profeetain kautta ymmärsivät, uskoivat, ja jonka tulemistä he odottivat.

Tästäpä syystä kaikki Vanhan Testamentin kertomukset niin suloisesti ja sattuvasti sopivat Kristukseen, jota he kaikki tyyni itse työlläkin tunnustivat. He seisovat Kristuksen ympärillä, samoin kuin tämä Anna näkyväisesti seisoi heidän ympärillään, niin että vallan huopaista on lukea ja kuulla kuinka he kaikki Kristukseen katsovat ja osoittavat.

Tarkastelkaamme yhtä esimerkkiä (1 Moos. 22: 13). Iisakin uhrasi hänen oma isänsä, mutta hän jäi kuitenkin eloon, ja **oinas** tuli hänen sijaansa, **jonka Aabraham äkkäsi takanaan sarvista sekautuneen tiheään pensastoon**. Tämä merkitsi Kristusta Jumalan Poikaa, joka kaikin puolin kuolevan ihmisen kaltaisena ristillä kuoli. Kuitenkin pysyi hänen jumalallinen luontonsa elävänä, jonka sijassa hänen inhimillinen luontonsa uhrattiin. Tämä niinkuin oinas sarvillansa, se on: saarnallansa puskieli ja nuhteli tuota törkeätä hiltsemätöntä kansaa, kirjanoppineita ja ylimmäisiä pappeja, jonka vuoksi sekautui tiheään pensastoon. Tämä oinas oli Aabrahamin takana nimittäin hänen jälkeensä tulevana.

Samoin se, että Jooseppi Egyptissä myytiin ja tuli vankeutensa jälkeen tämän maan herraksi, on kaikki Kristukseen nähden tapahtunut ja kirjoitettu, joka on kärsimisensä kautta tullut kaiken maailman herraksi. Ja kenelähän olisi niin paljon aikaa, että esittäisi ja tarkastaisi kaikki sellaiset kertomukset kuin ka Simson, David, Salomo, Aaron ja muut senkalaiset aivan nimenomaan, selvästi ja kaikella ahkeruudella tarkoittavat Kristusta yksinänsä.

Sentähden on Luukas valinnut tähän satuvan sanan, että nimittäin tämä Anna **epistassa**, se on: **seisoi yli, vieressä eli saapuvilla siinä**, kun tämä tapahtui Kristukselle tempeleissä, ei kuten latinaksi on sanottu, **superveniens. saapuville tullen**, vaikka tämäkin olisi asianmukaista. Mutta tämä on tarkemmin sanottu, että Anna seisoi **yli** tämän tapauksen. Siitä saa sen kuvan, kuin olisi hän tähän itsensä laittanut ja suurella innolla siihen tunkeutunut katselemaan, aivan kuin suomeksi sanotaan: kas kuinka väki tunkee siihen y. m. Näin tekevätkin kaikki Pyhän Raamatun kertomukset Kristukseen nähden kuvaillessaan häntä.

Kuitenkaan eivät olleet isät autuaita sen vuoksi ja saattaapa niinkin olla, etteivät he kaikki aikanansa tietäneetkään töittensä näin sopivan Kristukseen. Kuvaukset ja tarkoittamiset, näet, eivät ole kylläksi uskon perustukseksi. Sen pitää jo ennen olla perustettuna selkeään Raamattuun, joka on yksinkertaisesti käsitettävä sanojensa ilmoituksen ja ajatuksen mukaan. Ja sitten vasta sellaisten sanojen ja uskon perustuksen jälkeen ovat tuollaiset kertomusten osoitukset uskoon rakennettavat, ja niillä uskoa virkistettävä ja vahvistettava. Sentähden, kuten olen sanonut, ei heidän menonsa ole ollut ainoastaan Kristuksen kuvaamista, joka olisi ulkonaisesti heidän töittensä kautta tapahtunut, jonka kautta ei heistä kukaan olisi tullut autuaaksi, vaan he ovat myöskin sydämessään uskoneet tulevaan Kristukseen Jumalan sanan selvien lauseitten mukaan ilman kuvauksia.

Olihan Aadamilla ja Eevallakin tämä lupaus heidän lankeemisensa jälkeen, kun Jumala sanoi käärmeelle 1 Moos. 3: 15: **Minä panen vainon sinun ja vaimon välille, ja sinun siemenes ja hänen siemenensä välille; sen pitää rikki polkeman sinun pääs ja sinä olet pistävä häntä kantapähän**. Tällä lauseella ja lupauksella tulivat Aadam ja Eeva säilytyksi, he uskoivat vaimon siemeneen, jonka piti rikki polkeman käärmeen pää, Noaan asti, joka taas sai toisen lupauksen 1 Moos. 6: 18: **Sinun kanssa minä minun liittoni teen**. Sentähden koska Eeva synnytti ensimmäisen poikansa Kainin, tuli hän iloiseksi ja ajatteli, että tämä oli se siemen, josta Jumala oli puhunut, ja sanoi iloissaan: **Minulla on mies Herra**, kuin olisi hän tarkoittanut sanoillaan: Tästä kai tulee se mies ja se siemen, joka on sotiiva käärmettä vastaan. Hän olisi mielellänsä nähnyt Kristuksen, mutta aika ei ollut vielä tullut. Sen jälkeen näkikin hän kyllä hyvin, ettei Kain ollut tämä siemen, ja hänen täytyi

siis ulottaa uskonsa etemmäksi toiseen vaimoon.

Sittemmin annettiin selvä lupaus Aabrahamille 1 Moos. 12: 3 ja 22: 18, jossa Jumala sanoi: **Sinun siemenessä pitää kaikki kansat maan päällä siunatuiksi tuleman, ettäs minun äänelleni kuuliainen olit**, josta epistolassa olemme puhuneet. Tähän lauseeseen on perustunut kaikkien pyhain usko ennen Kristuksen syntymää aina hänen tulemiseensa asti, joten tämä lause voidaan ymmärtää siksi Aabrahamin helmaksi, josta Kristus Luukk. 16: 22 puhuu. Ja vaikka myöhemmin Davidille on laveamminkin lausuttu, on se kaikki tapahtunut Aabrahamille annetun lupauksen voimasta.

Tämä on nyt se vaimon siemen, Maarian poika, joka sotii käärmettä vastaan hävittääkseen synnin ja kuoleman. Sentähden sanoo teksti, että tämän siemenen piti rikkipolkevan käärmeen päähän. Epäilemättä se tässä tarkoittaa sitä käärmettä, joka Eevan vietti, se on: perkelettä käärmeessä. Varmaan Aadam ja Eevakin sen ovat näin käsittäneet. Kukapa voisi osoittaa jonkun pojan tai siemenen, joka tämän pään polkisi rikki? Jos näin olisi sanottu paljaasta ihmisestä, olisi Aadam voinut polkea sen rikki yhtä hyvin kuin joku hänen lapsistaankin, mutta sitä ei pitänyt Aadaminkaan eikä Aadaminkaan lapsen, vaan ainoastaan vaimon, neitseisen Pojan tekemän.

Sattuvasti onkin sanottu, että tämä siemen polkee rikki perkeleen päähän, koska kaikki sen elämä siinä on. Mutta toisaalta taas ei perkele polje tämän siemenen päätä, vaan **kantapäätä** eli jalkapohjaa. Se on: paha henki häpäisee, lopettaa ja kuolettaa kyllä Kristuksen ulkonaisen ruumiillisen elämän ja hänen vaelluksensa eli työnsä, mutta pää, jumaluus, jääpi eloon, vieläpä se herättääkin uudestaan kantapäähän eli ihmisyyden, jonka perkele polki.

Näin polkeekin perkele kaikkein kristittyjen kantapäähän, häpäisee ja kuolettaa heidän elämänsä ja työnsä, mutta usko, heidän päänsä, hänen täytyy jättää, jonka kautta työtkin ja elämä jälleensä virkoovat. Toispäin sanoen taas jää hänelle jalat, hänen ulkonainen olemuksensa on voimakasta ja raivoisaa, mutta hänen päänsä, se on: synti ja hänen sisällinen olemuksensa, pitää poljettaman rikki. Sentähden pitää lopuksi hänen jalkansakin poljettaman rikki ja hänen tykkänensä ijankaikkisesti kuoleman synnin ja kuoleman keralla. Katso, näin on Jumala synnistä ja perkeleen vallasta pelastanut ja varjellut kaikki nuo vanhat sanansa ja heidän uskonsa kautta tulevaan Kristukseen; näitä merkitsee tämän pyhän Annan kuvaus.

Siitä syystä ei otakkaan Anna Kristuslasta syliin kuten Simeoni, eikä myöskään puhu hänestä Simeonin tavalla, vaan seisoo siinä vieressä ja puhuu hänestä toisille. Rakkaat patriarkat ja pyhät, näet, eivät ole ennustaneet Kristuksesta kuten profeetat, eivätkä myöskään hänestä mitään puhuneet, mutta he ovat lujasti ja vakavasti pitäneet vahvalla uskolla siitä kiinni, mitä profeetain kautta on sanottu, ja levittäneet sitä laajemmalle toisille henkilöille ja lasten lapsille, y. m., kuten tästä Annasta Luukas sanoo.

Tähän soveltuvat nyt kaikki hänen ominaisuutensa, joita Luukas tässä luettelee. **Ensiksi** on hän, näet, **profetissa**, se on: hänellä oli profeetain ymmärrys. Näin ovat kaikki vanhat pyhät Kristuksen käsittäneet lauseista uskonsa kautta, jonka vuoksi he kaikki ovat olleet profeetoja.

Toiseksi on hänen nimensä **Anna** (hepr. Hanna), joka on latinaksi **gratia**, suosio tai armo, sillä heprean kielessä nuo kaksi nimeä Anna ja Johannes merkitsee melkein samaa. Anna merkitsee siis laupeus, eli jolle ollaan suosiollinen ja armollinen. Tällä selitetään,

ettei vanhoilla isillä ja pyhillä ollut sellaista uskoa ja Jumalan lupausta heidän omasta ansiostaan, vaan Jumalan luonnosta ja armosta, jonka armahtavuudesta he olivat laupeuden saaneet. Samoin ei yksikään ihminen ole oman ansiollisuutensa tähden vaan ainoastaan Jumalan armosta hänelle kelvollinen ja rakas. Onpa tapana puhua luonnonkin mukaan, joka usein tuhlaa suosionsa epärakkaaseen esineeseen, ja sanotaan: Suosio ja rakkaus kohtaa yhtä hyvin sammakkoa kuin purppuraakin, ja vielä: Mitä minua miellyttää, älköön sitä kukaan tehkö minulle vastenmieliseksi. Tällä tavalla rakastaa Jumalakin meitä syntisiä ja kelvottomia, ja meidän täytyy kaikkein olla hänen köyhiä Hannu ja Anna-raukkojansa. Hänen edesssänsä on vaan Johannesta ja Annaa.

Kolmanneksi on hän **Fannelin tytär**. Kun Jaakoppi, 1 Moos. 32: 30, painiskeli ja kilvoitteli enkelin kanssa, nimitti hän sen paikaksi **Bniel** eli **Bnuel**, ja sanoi: **Minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja minun sieluni on vapahdettu**. Niin merkitsee Pniel eli Pnuel **Jumalan kasvot**. Mutta Jumalan kasvot ei tarkoita muuta kuin **Jumalan tuntemista**. Jumalata taas ei tunne kukaan muu kuin ainoastaan usko hänen sanansa. Jumalan sanoissa ja lupauksissa tarjotaan sulaa lohdutusta ja armoa Kristuksessa, joka siis uskoo häneen, hän näkee Jumalan armon ja hyvyyden. Ja tätä sanotaan oikeaksi Jumalan tuntemiseksi, josta sydän tulee iloiseksi ja autuaaksi, kuten David Ps. 4: 7, 8 sanoo: **Nosta sinä, Herra, meidän päällemme sinun kasvois paiste. Sinä ilahutat minun sydämeni**, ja Ps. 8: 4: **Jumala anna kasvot paistaa, niin me tulemme autetuksi**. Tämöisestä Jumalan kasvojen kääntämisestä puoleemme ja kätkemisestä meiltä on Raamatussa paljon puhuttu.

Katso, näin olivat kaikki vanhat isät ja pyhät Fanuelin eli Jumalan viisauden ja tun-

temisen hengellisiä lapsia, jonka kautta he olivat riemastuneet. Tämän vaikutti heidän uskonsa Jumalan lupauksiin, joka teki heidät profeteoiksi. Mutta taas uskoon ja Jumalan lupauksiin ei heitä muu johdattanut, kuin että olivat pikku Annia, se on: Jumalan sula suosio ja laupeus.

Tästä seuraa nyt **neljänneksi**, että hän oli **Asserin suvusta**. **Asser** merkitsee **autuus**. Näin tekee usko Jumalan viisauden ja autuuden lapsia. Sillä usko pyyhkii pois synnin ja vapahtaa kuolemasta, kuten Kristus Mark. 16: 16 sanoo: **Joka uskoo, se tulee autuaaksi**. Nyt ei autuus mitään muuta ole kuin pelastus synnistä ja kuolemasta.

Näin siis on tämä Anna Fanuelin ja Asserin tytär, täynnä viisautta sekä omantunnon rauhaa kirvoitettuna kuin on kaikesta synnistä ja kuoleman pelvosta. Tämän kaiken saa aikaan usko Jumalan laupeuden lupauksiin, joten tässä aivan sattuvasti on pantu perätysten: **profetissa, Anna, Fanuelin tytär, Asserin suvusta**, se on: Jumalan armosta saadaan hänen lupauksensa ja uskotaan siihen. Tämän kautta tunnetaan sitten oikein Jumala ja hänen hyvytensä, josta sydän tulee iloiseksi, turvalliseksi ja autuaaksi kaikkeen nähden sekä synnistä ja kuolemasta irroitetuksi.

Viidenneksi tulemme vielä syvemmälle hengellisiin merkityksiin. **Anna oli naimisissa ja eli miehensä kanssa seitsemän ajastaka, sen jälkeen leskenä ja miehetönnä lähes neljä yhdeksättä kymmentä ajastaka**. Varmaankin koko Raamatun voisi käsittää näihin vuosimääriin ja niistä sen löytää, jos jollakulla olisi aikaa ja taitoa siihen. Mutta nähdäksemme kuinka me kristityt emme ensinkään tarvitse Aristotelesta emmekä ihmisoppia, vaan että ikuisiksi ajoiksi olisi meillä kylliksi tutkittavaa Raamatussa, jos tahtoisimme, tarkastelkaamme näitä lukujakin Raamatun edelläsanoituihin ihmeisiin nähden. **Seit-**

senluku merkitsee yleisen selitystavan mukaan tätä **ajallista elämää**, joka ruumiin kautta ylläpidetään, sentähden että kaikki aika on käsitettynä viikon seitsemässä päivässä, 1 Moos. 1 l., ja se on ensimmäinen ja huomattavin ajanlaskeminen Raamatussa. Sillä näet, 1 Moos. 1 l. kirjoittaa Mooses, kuinka Jumala kaikkein ensiksi loi päivät ja ositteli ne kaikkein ensiksi seitsenlukuun, sen jälkeen on viikot sovitettu yhteen kuukaussiksi, kuukaudet vuosiksi ja vuodet elinajaksi j. n. e. Siis täytyy näiden seitsemän vuoden merkitä vanhojen pyhien koko elämää, ulkonaisessa ruumiillisessa vaelluksessa vietettynä.

Mutta kuka on ollut Annan mies? P. Paavali Room. 7: 2 selittää, että aviomies merkitsee lakia. Sillä samoin kuin vaimo on miehensä lailla sidottuna, niin kauvan kuin mies elää, samoin ovat kaikki ne lakiin sidottuja, jotka lain alla elävät. Lakia nyt ei ole muulle kansalle maan päällä annettu kuin ainoastaan tälle Annalle eli Jumalan kansalle, kuten P. Paavali Room. 3: 2 sanoo: **Heille on uskottu, mitä Jumala puhunut on;** ja Ps. 147: 19, 20: **Hän ilmoittaa Jaakopille sanansa, ja Israelille säätyensä ja oikeutensa. Ei hän niin tehnyt kaikille pakanoille;** myöskin Ps. 103: 7: **Hän on tiensä Moosekselle tietäväksi tehnyt; Israelin lapsille hänen tekonsa.** Mutta evankeliumia ei hän ole ilmoittanut ainoastaan tälle kansalle, vaan kaikelle maailmalle, josta Ps. 19: 5 sanoo: **Heidän,** nimitäin apostolein, **ojennusnuoransa** (äänensä) **käy ulos kaikkiin maihin** ja heidän puheensa maailman ääriin asti. Sentähden merkitsee tämä Anna, joka eli seitsemän vuotta aviomiehensä kanssa, ainoastaan sitä kansaa, joka ulkonaisen vaelluksensa ja ajallisen menonsa puolesta eli lain alla.

Nyt olemme edellä olevasta epistolasta kuulleet, että lain alla elävät eivät elä hyvin, sillä he tekevät ainoastaan lain töitä tahtomat-

taan ja haluamattaan, ovat orjia eivätkä lapsia. Lakia ei, näet, kukaan oikein pidä, ellei hän sitä tee vapaasta tahdosta. Mutta sellaista tahtoa ei mikään muu anna kuin usko Kristukseen, kuten monesti on sanottu. Mutta missä usko on, siellä saa se aikaan oikeita töitä ja täyttää lain, ja uskolle on saman tekevää onko se lain alla vai eikö, kuten Kristuskin sen alainen oli.

Sentähden ettei nyt Luukas tai oikeammin Pyhä Henki heittäisi tätä pyhää Annaa eli vanhoja pyhiä isiä yksin vaan lain alle ja tekisi heistä vaan orjia, osoittaa hän lisäksi, kuinka he tuollaisen lainalaisen vaelluksensa ohella ovat myöskin vaeltaneet vapaassa uskossa ja hengessä sekä täyttäneet lain ei ainoastaan töillä, kuten orjat, vaan paljoa enemmän uskolla. Tätä tarkoittaa **Annan neljä yhdeksättä kymmentä leskivuotta**, jolla on viitattu vanhojen pyhien **hengelliseen elämään uskossa**; miehetön leskeys, näet, merkitsee, että he olivat laista vapaat.

Siis on heidän kahdenlainen elämänsä rinnan kulkenut. Sielun puolesta olivat he ilman lakia ja töitä, ainoastaan uskon kautta vanhurskaat; näin ovat he olleet oikeita leskiä. Mutta ruumiinsa puolesta ovat he vaeltaneet lain ja sen töitten alaisina, ei kuitenkaan niin käsittäen, että he sen kautta olisivat tulleet vanhurskaiksi; vaan koska he ensin olivat uskon kautta vanhurskautettuja, ovat he pitäneet lain vapaaehtoisesti itsestään Jumalaa kunniottaakseen. Ja jos ken näin eläisi, hän voisi vieläkin lain pitää, eivätkä työt häntä ensinkään vahingoittaisi eikä orjaksi tekisi; Kristus ja apostolit ovat siten lain täyttäneet.

Katso, nämä ovat niitä, jotka seitsemän vuotta elävät miehelässä ja neljä yhdeksättä vuotta miehetönnä, ja jotka samalla ovat lain alla ja ilman sitä, kuten P. Paavali 1 K. 9: 20 sanoo itsestänsä: **Niille kuin lain alla ovat,**

olen minä niinkuin lain alainen, että minä ne, jotka laina alla ovat, voittaisin.

Kuinka oli hän samalla **lain alla ja ilman lakia?** Hän, näetkös, toimitteli ulkonaaisesti ja mielellään töitä toisten palvelukseksi, mutta sisällisesti pysyi hän uskossa kiinni, jonka kautta hän tuli vanhurskautetuksi ilman kaikkia alin töitä. Hän kyllä teki lain töitä, mutta ei tahtonut niiden kautta vanhurskaaksi tulla, joka ei olisi ollut mahdollistakaan. Tällä tavalla on koko Anna, tuo pyhä kansa, myöskin lain täyttänyt. Sillä joka uskoo ja sen kautta on vanhurskas, hän voi täyttää kaiken maailman lait ja työt eikä ainoastaan Jumalan lakia. Kuitenkaan eivät nämä ole hänelle esteeksi, koska hän täyttää ne vapaaehtoisesti ilman aikomusta tulla niiden kautta vanhurskaaksi.

Mutta ne, joita ainoastaan seitsemän vuotta naimisissa ollut Anna merkitsee eivätkä sen ohella ole myöskin neljä yhdeksättä vuotta leskenä ollut Anna, se on: jotka elävät ainoastaan lain alla ilman henkeä ja ilman uskoa pakollisina orjina, he ajattelevat, että jos he lain täyttävät, niin tulevat he sen kautta vanhurskaiksi. Sen vuoksi he eivät sinä ilmoisna ikänä tule hurskaiksi eikä vanhurskaiksi, kuten siitä epistolassa jo kyllin on puhuttu. Kuitenkin ovat asiat tässä sattuvasti järjestetyt, kun ensiksi on asetettu seitsemän aviovuotta ja sitten neljä yhdeksättä leskivuotta. Sillä P. Paavalikin 1 Kor. 15: 46 sanoo: **Hengellinen ei ole se ensimmäinen, vaan se luonnollinen; sen jälkeen se hengellinen.**

Jos ihminen tahtoo hengelliseksi tulla ja uskon saada, täytyy hänen ensin olla lain alla, koska ei kukaan ilman lakia opi tuntemaan, mitä puuttuu. Ken ei itseänsä tunne, hän ei armoa etsi. Mutta kun laki tulee, vaatii se niin paljon, että ihmisen täytyy tuntea ja tunnustaa olevansa siihen voimaton. Hänen täytyy sil-

loin joutua epätoivoon itsestensä ja nöyryytetynä huokailla Jumalan armoa.

Katsos, sentähden käyvät nämä seitsemän vuotta edellä, laki armon edellä, samoin kuin Johannes Kristuksen edellä. Laki kuolettaa ja tuomitsee luonnollisen järki-ihmisen, jotta armo voisi pystyttää sisällisen henki-ihmisen. Mutta hänen neitsyyttään ei ole ollenkaan vuosissa määrätty, joka seikka merkitsee hedelmätöntä elämää ennen lakia ja ja ennen armoa, joka ei Jumalan edessä ole minkään arvoinen. Sentähden oli neitsyys Vanhassa Testamentissa kokonaan ylönkatsottu ja hyljeksitty hedelmättömänä säätynä.

Mutta mikä on syynä siihen, että usko eli sisällisen ihmisen hengellinen elämä, joka on ilman lakia, leski, miehetön, merkitään neljällä yhdeksättä vuodella? Tässä tahdomme nyt P. Augustiinuksen tavalla hiukan huviksemme kävellä ja hengellisesti leikkiä. Jokainen tietää, että nämä kaksi lukua, **seitsemän ja kaksitoista**, ovat Raamatussa suosituimmat. Monasti, näet, tapaamme Raamatussa nämät luvut seitsemän ja kaksitoista, epäilemättä kahdentoista apostolin tähden, jotka kaikessa maailmassa ovat uskon alkaneet ja perustaneet, ja joiden oppi ja vaellus ei muuta ole kuin uskoa. Samoin kuin Mooses yksin otti vastaan enkeliltä lain, jonka kautta hän tekee aviollisen Annan ja pakottaa töihin ulkonaista ihmistä, samoin eivät apostolit, jotka olivat kaksitoista kertaa niin monta kuin Mooses, saaneet evankeliumia enkeleiltä vaan Herralta itseltään, jonka kautta syntyy ainoastaan leskiä, vapaasti uskovaisia ihmisiä, jotka ilman mitään töitä tulevat vanhurskaaksi.

Nyt oli Vanhan Testamentin pyhilläkin lain ohella tämä apostolinen usko, kuten sanottiin. Sentähden ei heillä ole ainoastaan seitsemän luku vaan myös luku kaksitoista, ei siis ainoastaan yksinäinen Mooses, vaan myös apostolit, joita oli kaksitoista kertaa niin monta, ja

joiden molempain oppia ja vaellusta he noudattivat, kuten olemme kuulleet. Siis merkitsee seitsenluku oikein yksinäistä Moosesta ja luku kaksitoista apostoleita, joita oli kaksitoista kertaa niin monta kuin Moosesta. Olkoon nyt siis päätetty, että luku **kaksitoista** merkitsee **apostoleita, apostolista oppia, apostolista uskoa, ja oikeata hengellistä, laista vapaata leskeyttä**, niinkuin **seitsenluku** merkitsee **Moosesta, Mooseksen oppia, lain töitä ja olemusta ja oikein sidottua aviosäätystä**.

Näitä kahtatoista apostolia merkitään kahdellatoista patriarkalla, kahdellatoista jalokivellä Aaronin pappispuvussa, Israelin kansan kahdellatoista ruhtinaalla, Jordanin kahdellatoista perustuksella ja portilla ja monella muulla senkaltaisella, sillä koko Raamattu vaatii uskoa ja evankeliumia, joka apostolein kautta on aljettu ja perustettu. Siksi merkitäänkin tämä usko neljällä kahdeksatta vuodella, joihin luku kaksitoista sisältyy ihmeellisesti.

Ensiksi on neljä kahdeksatta juuri tasan kaksitoista kertaa seitsemän. Tällä on tarkoitettu, että yksi ainoa lainopettaja, Mooses, on olemassa, joka on ainoastaan yksi kertaa seitsemän, tämä on hänen lakinsa ja lain elämä. Mutta apostoleita on kaksitoista ja kaksitoista kertaa niin monta kuin Moosesta. Koska siis neljä kahdeksatta jaettuna seitsemällä on aivan yhtä paljon kuin kaksitoista jaettuna yhdellä, ja koska laki on annettu yhden ja evankeliumi kahdentoista kautta, sopii kaikin puolin sattuvasti, että seitsemän merkitsee Moosesta ja kaksitoista apostoleita, ja siis, että Mooseksen kanssa on aviossa oleva Anna ja apostolien kanssa on leski Anna, edellinen ulkonaisesti ruumiissa ja töissä, jälkimäinen sisällisesti hengessä ja uskossa.

Tällä on myöskin osoitettu, että usko on niin paljon töitä suurempi, kuin kaksitoista on

yhtä suurempi ja neljä kahdeksatta seitsemää suurempi. Usko käsittää siis koko summan ja perinnön, kuten sitä apostoli 1 Tessal. 5: 23 nimittää **holokleros**, se on: **koko perintömme**, samoin kuin luku kaksitoista käsittää koko Israelin kansan kahteentoista sukuun jaettuna. Sillä joka uskoo, hänellä on tämä kaikki: perintö, lapsenoikeus ja autuus. Huomaa sentähden jumalallinen järjestys: koska ei tämä Anna ole ollut kahtatoista vuotta leskenä eikä myöskään naimisissa ainoastaan yhtä vuotta, on hän tämän kuitenkin sovittanut näihin seitsemään ja neljään kahdeksatta vuoteen, jotta kumpikin luku kahdentoista avulla löydetäisiin ja siihen lukuun sopisivat, ja sen ohessa kuitenkin vielä liittää tähän niin monta muutakin merkitystä seitsenluvusta, aviosäädystä ja leskeydestä, kuten olemme nähneet.

Toiseksi opettavat lukujenlaskijat jakamaan lukuja ja sanovat sitä jakolaskuksi, se on: he saavat sen avulla selville, kuinka monta kertaa jokin luku voidaan niin jakaa, että kaikki osat ovat yhtä suuria. Kaksitoista voidaan, näet, jakaa viisi kertaa kaikin puolin yhtäläisiin osiin. **Ensiksikin** kaksitoista on kaksitoista kertaa yksi, **toiseksi** kuusi kertaa kaksi, **kolmanneksi** neljä kertaa kolme, **neljänneksi** kolme kertaa neljä ja **viidenneksi** kaksi kertaa kuusi. Paitsi tätä jakoa ei sitä käy enää useampiin takaisiin osiin jakaminen. Tosin on 7 ja 5 yhteensä myöskin kaksitoista, samoin 3 ja 9, 1 ja 11, mutta nämä osat ovat erilaisia eikä se ole tasaisiin osiin jakamisen kaltaista. Nyt muodostavat he luvun näistä yhdenlaisista osista, laskevat ne erikseen yhteen ja tarkastavat kuinka paljon saadaan. Koska siis 12 on tässä jaettu viisi kertaa, lasken minä yhteen luvut 1, 2, 3, 4, 5, joista tulee 15, niin muodoin kolmea suurempi kuin pääsumma. Sentähden sanovat lukujenlaskijat tällaista lukua yleneväksi luvuksi, koska niiden osista saadaan enemmän kuin itse luvut ovat. Toisaalta taas

muutamien lukujen osittelemisella saadaan vähemmän kuin pääluku. Esimerkiksi 8 voidaan jakaa tasan kolme kertaa, nimittäin 8 kertaa 1, 4 kertaa 2 ja 2 kertaa 4. Nyt tekevät 1, 2, 4 yhteensä ainoastaan seitsemän eli yhtä vähemmän kuin 8. Tätä he sanovat vähentyväksi luvuksi. Näiden molempien väliin asettavat he nyt kolmannen luvun, jos jakoluvut muodostavat tasan pääsumman; esimerkiksi 6 on 6 kertaa 1, 3 kertaa 2 ja 2 kertaa kolme, ja nyt ovat myöskin 1, 2 ja 3 yhteensä tasan 6.

niin tässäkin Mooses eli seitsenluku ei kärsi tällaista jakoa, kuten kaikki epätasaiset luvut tekevät. Tällaiseen tasajakoon täytyy olla paljaita tasaisia lukuja. Mutta **apostolit** eli luku 84 on runsas ja enenevä luku, joka jakautuu 11 kertaa tasaisiin osiin. Sillä Juudas Pettäjä ei voi olla mukana tuossa runsaassa jaossa, vaikka hän kyllä luonnossa on mukana. Hän tekee tässä aukon jakamisessa, että saadaan vaan yksitoista osaa, mutta hän tekee kuitenkin luvun 12 täydeksi ollen siis nimellisesti luvussa mukana, mutta ei itse asiassa. Ensiksi luku 84 on 84 kertaa yksi, toiseksi 42 kertaa 2, kolmanneksi 28 kertaa 3, neljänneksi 21 kertaa 4, viidenneksi 14 kertaa 6, kuudenneksi 12 kertaa 7, seitsemänneksi 7 kertaa 12, kahdeksanneksi 6 kertaa 14, yhdeksänneksi 4 kertaa 21, kymmenenneksi 3 kertaa 28 ja yhdenneksitoista 2 kertaa 42. Laske nyt yhteen luvut 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 14, 21, 28, 42, niin saat summan 140 eli 56 enemmän kuin pääluku 84.

mitä nyt tämä kaikki muuta on, kuin että jakamaton Mooses eli laki, samoin kuin seitsenluku pysyy semmoisenaan kuin se itsessään on, ei ole laajemmalle levinnyt kuin Juudan kansaan eikä myöskään ole piiriinsä sulkenut pienempää tai suurempaa kansaa. Mutta apostolit, tuo armorikas hengellinen elämä ja evankeliumi, on puhjennut esiin ja runsaasti tulvaamalla vuotanut yli kaiken maailman.

Ja samoin kuin yksi kahdentoista rinnalla on niin köyhä ja vähäpätöinen, ettei pienempää ja köyhempää voi olla, samoin myöskin seitsemän neljään kahdeksatta verrattuna on yksinäinen köyhä luku. Laki töineen, näet, ei anna yhdellekään palvelijoistaan mitään muuta kuin ajallista hyvää ja tämän elämän kunniaa – kurjaa köyhää hyvyttä, joka ei enene, vaan ainoastaan kuluttaa itseään.

Kaksitoista taas on yhteen verrattuna suurta ja rikasta, joka sen ohella enenee eikä kulu, sillä usko on siunattu ja siitä vuotaa iankaikkisesti hyvyttä ja kunniaa. Näin olemme tällä kertaa olleet kylliksi huvikävelyllä, jotta nähtäisiin, kuinka ei pientä rahtuakaan ole Raamatussa turhaan kirjoitettu, ja kuinka rakkaat isät uskollansa ovat antaneet meille esimerkin, mutta töillään kaikkina aikoina kuvanneet sitä, johon meidän tulee uskoa, nimittäin Kristusta ja hänen evankeliumiansa. Näin siis ei heistä ole mitään turhaa luettavana, vaan kaikki heidän elämänsä ja menonsa vahvistaa ja virkistää uskoamme. Nyt alamme uudestaan tästä Annasta.

Luukas sanoo, **ettei Anna lähtenyt tempelistä.** Oi terveellistä ja tarpeellista kehoitusta! Me olemme kuulleet, että **tämä tempeli on Pyhä Raamattu.** Nyt oli juutalaisen kansan kesken erityisenä vaivana se, että he niin halusta kuuntelivat vääriä profeetoja ja ihmisoppeja, jonka siinäkin osoittavat, että he tempelin ulkopuolelle vuorille ja laaksoihin pystyttivät monta alttaria ja jumalanpalveluspaikkaa, jonka heiltä Mooses 5 Moos. 5: 32 ja 12: 32 ankarasti kielsi sanoen: **Kaikki, kuin minä käsken teille, pitää teidän pitämän tehdäksenne sen jälkeen. Ei teidän pidä siihen mitään lisäämään, eikä myös siitä vähentämän.** Aivan kuin olisi sanonut: Minä tahdon sinun olemaan sellainen Anna, joka ei poistu tempelistä. Mutta he eivät olleet kaikki Annan kaltaisia. Sentähden eksyivät he tempelistä

omille alttareilleen, se on: Jumalan käskystä, ja ylitse käyden Jumalan käskyn seurasivat he keksintöjään ja vääriä profeetoja.

Mutta ei se mitään ollut meidän tämän aikaisen menon rinnalla. Meitä ei ole ainoastaan temppeleistä pois vietelleet paavi ja ihmisopit, vaan me olemme sen vielä maahan jaottaneet ja häpäisseet kaikenlaisilla rikoksilla ja kauhistuksilla, me kuljemme räyhäten yksipäisydessämme surkeammin, kuin kukaan valittaakaan voi. Mutta niin pitäisi toisesti asia olla, kuten P. Antonius innokkaasti oppilaitaan opettaa, ettei kukaan ottaisi tehdäkseen, mihin ei Jumala Raamatussa ole käskennyt tai neuvonut, että aina temppeleissä pysyisimme. Tästä Ps. 1: 1, 2 sanoo: **Autuas on se, joka ei vaella jumalattomien neuvossa, eikä seiso syntisten tiellä, eikä istu kussa pilkkaajat istuvat. Vaan rakastaa Herran laki, ja ajattelee hänen lakiansa päivät ja yöt.** P. Pietari 1 Piet. 4: 18 sanoo: **Hurskas tulee tuskalla vapaaksi,** (vaikka hän nimitäin on temppeleissäkin), se on: paha henki tempailee heitäkin puolelensa, vaikka he ainoastaan Jumalan sanaakin rakentavat, niin että töin tuskin voivat pitää puolensa. Mitenkä sitten noitten suruttomain hurjien henkien käyneekään, jotka ihmisoppeihin nojautuen ajalehtivät sinne ja tänne?

Oi, kristillinen elämä ei voi kärsiä ihmisoppeja, ne ovat sille niin pahentavaisia ja vaarallisia kuin tielle asetetut paulat. Sen täytyy temppeleissä pysyä eikä ikänä siitä poistua. Näin ovat vanhat pyhät tehneet, joista P. Paavali Room. 11: 4 lausuu Jumalan sanoneen Eliaalle: **Minä olen itselleni jättänyt seitsemän tuhatta miestä, jotka ei ole Babilin edessä polveansa taivuttaneet.** Sen vuoksi valittaa David tuommoisista väsyjistä ja viettelijöistä Ps. 140: 5, 6: **Varjele minua, Herra, jumalattomain käsistä, varjele minua vääristä ihmisistä, jotka ajattelevat**

minun käymiseni kukistaa. Ylpiät asettavat paulat ja nuorat minun eteeni, ja venyttävät verkot tien viereen, minun eteeni panevat he paulan, Selah.

Tämä kaikki on puhetta ihmisoppeja vastaan, jotka raastavat temppeleistä pois. Sillä Jumalan sana ja ihmisopit eivät kuinkaan päin sovi toistensa kanssa yhdessä sydämessä. Vaan nuo mielettömät sielunmurhaajat, paavilaiset, anttikristuksensa paavin keralla, hokevat: Ihmisellä täytyy enemmän olla ja hänen täytyy enemmän tehdä, kuin mitä Raamatussa luetaan. Näin he sitten viettelevät kaiken maailman helvettiin hengellisillä säädyillensä ja munkkikunniallansa.

Viimeiseksi sanoo hän: **Anna palveli Jumalaa paastoissa ja rukouksissa yötä ja päivää.** Tässä tulevat nyt järjestyksessä uskon työt. Ensin täytyy ihmisen olla Anna, profetissa, Fanuelin tytär, Asserin suvusta, seitsemän vuotta vaituna, neljä yhdeksättä vuotta leskenä ja aina temppeleissä, silloin vasta on paasto ja rukous oikea, silloin vasta on Aabelin uhri otollinen, silloin vasta palvellaan Jumalaa paastoissa ja rukouksissa yötä ja päivää. Mutta ken töillä alkaa, hän kääntää kaikki nurin narin eikä saavuta mitään. Niinpä P. Paavaliakin opetettuansa roomalaisille uskon alkua siten Room. 12: 1 opettaa heille monta hyvää työtä sanoen, että **he antaisivat ruumiinsa eläväksi, pyhäksi ja Jumalalle otolliseksi uhriksi, joka olis heidän toimellinen jumalanpalveluksensa.** Se tapahtuu siten, että ruumis pidetään kurissa paastolla, valvomisella, vaatetuksella ja töillä. Sitä tekee nyt tämä Anna.

Näin ovat kaikki vanhat pyhät tehneet, sillä paastoamisella on tarkoitettu kaikenlaista ruumiin kuritusta ja hillitsemistä. Vaikkakin, näet, sielu uskon kautta on vanhurskas ja pyhä, ei ruumis kuitenkaan ole tykkänään puhdas synneistä ja pahoista taipumuksista.

Sen vuoksi täytyy sitä pakottaa ja kurittaa olemaan sielulle alammainen, kuten P. Paavali 1 Kor. 9: 27 itsestään sanoo: **Minä kuritan ruumistani ja painan sitä alas, etten minä, joka muille saarnaan, itse hyljättäväksi tulisi.** Näin opettaa P. Pietarikin 1 Piet. 2: 5 **uhraamaan hengellisiä uhreja**, se on: ei lampaita eikä vasikoita, kuten Mooseksen laissa, vaan oman ruumiimme ja itsemme kuolettamalla syntiä lihassa ja ruumiin kurittamisella. Tätä nyt ei kukaan muu tee, kuin joka ennen jo on uskovainen.

Sen vuoksi olen usein sanonut, että töitten uskon jälkeen tulee olla ainoastaan senlaatuksia ja sitä tarkoittavia, ettei niillä paljoakaan ansaittaisi tai niiden kautta hurskaiksi tultaisi (sillä sen pitää jo ennen töitä tapahtuman), vaan että ainoastaan ruumista kuritettaisiin ja lähimmäistä hyödyttäisiin. Ja tämä se on oikeata Jumalan palvelemista töissä että sellaiset työt tapahtuvat vapaasti, palkan toivotta, Jumalalle kunniksi. Mihin tarvitsee hän sinun paastoamistasi, ellet sillä paina alas syntiä ja lihaa, jotka hän tahtoo masentaa? Näin tekevät ne, jotka paastoavat pyhille ja erityisinä päivinä ja aikoina tarkoittamatta sillä ruumiin kurittamista; sillä tässä tekevät he ainoastaan hedelmätöntä työtä.

Mutta tällä Annalla ei ole mitään erityisiä määrättyjä päiviä, hän ei paastoa lauantaina ja perjantaina, eikä myöskään apostolipäivän aattona eli neljänneksittäin, eikä hän liioin mitään erotusta tee ruuissaan, vaan (sanoo Luukas) **palvelee tällä yötä ja päivää Jumalaa.** Se on: hän ravitsee ruumistansa säännöllisesti tekemättä siitä mitään työtä itselleen, vaan palvellakseen Jumalaa ja syntiä tukauttaakseen. Tämmöisestä paastosta P. Paavali 2 Kor. 6: 4–5 opettaa sanoen muun ohella, että meidän pitää **osoittaman meitämme niinkuin Jumalan palvelijat paastoissa.** Mutta omaa mieletöntä ja ihmisten keksimää

paastoamistamme pidämme me muka arvokkaanakin työnä, kun emme syö lihaa tai muna, voita tai maitoa joinakuina määräpäivinä, jommoista ei suinkaan ole säädetty ruumiin ja synnin kurittamiseksi, se on: Jumalan palvelemiseksi; paavia ja paavilaisia me vaan siten palvelemme ja kalastelijoita.

Anna rukoili myös yötä ja päivää; hän on siis varmaan valvonutkin. Tämä ei ole kuitenkaan niin ymmärrettävä kuin olisi hän lakkaamatta rukoillut ja paastonnut yötä ja päivää (täytyihän hänen myöskin syödä, juoda, nukkua ja levätä), vaan sellainen työ oli hänen elämänsä päätyönä, jota hän harjoitteli yötä ja päivää. Mitä ihmisen yötä ja päivää sanotaan tekevän, ei sillä voida käsittää hänen koko yön ja päivän yhtä mittaa olleen siinä toimessa.

Rukous on siis Jumalan palveluksen toinen osa, jossa sielu uhrataan Jumalalle samoin kuin ruumis paastossa. Eikä **rukouksellakaan** tule ymmärtää ainoastaan suulla rukoilemista, vaan kaikkea, jota sielu toimittaa Jumalan sanaa kuulemalla, puhumalla, lukemalla, tutkistelemalla j. n. e. Luetaanhan sangen monta psalmia rukouksiin, joissa tuskin kolmekaan värsyä sisältää jotain rukousta; toiset puhuvat ja opettavat jotain, nuhtelevat syntejä, puhelevat Jumalan kanssa, itsekseen ja toisten ihmisten kanssa.

Katso, tällainen on ollut kaikkein rakkaiden isien ja vanhojen pyhien jumalanpalveluksen työ, jolla he eivät muuta tavoitelleet kuin Jumalan kunnioittamista ja ihmisten autuutta. Siksipä saammekin lukea Raamatussa, kuinka vanhat isät ovat huokailleet ja rukoillen ikävöineet Kristusta, maailman vapahtajaa, kuten erittäinkin psalttarista jokainen kylä huomaa.

Mutta tähän aikaan on meidän rukouksemme ainoastaan määrä-aikaista höpösemistä, helminauhan laskemista ja sentapaisten sanojen mutisemista. Ei kukaan ajattele totuudessa

Jumalalta mitään pyytää eikä saada, rukoillaan vaan että näin saataisiin velvollisuus täy- tetyksi ja sillä sitten hyvä. Samoin kuin ri- hentappaja hosuu varstallaan, niin hosuvat nämäkin kielellään ansaiten siten ainoastaan leipää vatsalleen. Kaikkein vähemmän he sillä Jumalaa palvella, se on: rukoilla kristikunnan yhteisen hädän puolesta, vaan kaikkein par- haimpien mielestä on se hyvin tehty, jos he vaan itse puolestaan ovat hurskaita ja rukoile- vat.

Sen vuoksi he ansaitsevatkin ulkokullat- tuina ainoastaan helvetin, sillä ei he rukouk- sillaan Jumalaa eikä ihmisiä palvele vaan vat- saansa ja omaa hyötyään. Mutta jos he niillä haluaisivat palvella Jumalaa ja lähimmäis- tään, kuten kyllä tulisi, täytyisi heidän heittää pois ja unohtaa sanojensa paljous eikä ajatel- la, kuinka paljon psalmeja tai sanoja ennättäi- sivät höpistä, vaan kuinka voisivat oikeen sydämessään Jumalan kunniaa ja lähimmäisen- sä autuutta niillä etsiä. Se on oikeata Juma- lanpalvelusta, ja kylläpä sitten monasti koko- naisen päivänkin rukoilisivat yhtä ainoaa asiaa, joka heitä raskaimpana painaisi. Tämä olisi oikean Annan rukousta ja Jumalanpalve- lusta.

Luukas, näet, ei turhanpäiten kirjoittanut Annasta, että **hän palveli Jumalaa rukouk- sissa**. Tällä hylkää hän arvottomana kaiken meidän hupsun rukoilemisemme höpinän ja löpinän, jolla vaan kartutamme syntiä synnin päälle, koska emme sillä palvele emmekä etsi Jumalaa. – Nyt tahdomme jälleen palata teks- tiin.

Ja tämä tuli sillä hetkellä siihen, ja kunnioitti myös Herraa, ja puhui hänestä kaikille, kuin lunastusta Jerusalemissa odotit. Meidän vanhassa latinalaisessa teks- tissä sanotaan: **kuin lunastusta Israelissa odotit**, joten Anna olisi puhunut niille, jotka Jerusalemissa olivat ja lunastusta odottivat.

Sillä kun hän ei koskaan temppelistä lähtenyt, ei hän voinut kenellekkään muulle siitä puhua kuin niille, jotka Jerusalemissa olivat, olivat ne sitten sen asukkaita tai muualta sinne tul- leita.

Mitä taasen sillä on tarkoitettu, että hän seisoi siinä yli eli oli tässä tapauksessa saapu- villa, siitä on kylliksi puheltu hengellisessä se- lityksessä. Kun, näet, Kristuksen kanssa tul- laan Raamatun temppeliin häntä Jumalalle osoittamaan ja kiittämään, silloin ilmestyy sinne samana hetkenä tämä pyhä Anna koko synagogan kaikki pyhät seurassaan, jotka hän- tä yksin silmin katselevat ja osoittavat uskol- lansa ja koko elämällensä ainoastaan häneen.

Mutta tämän ohessa on tämän pyhän vai- mon suuri arvo näkyväisestikin ilmoitettu sen kautta, että hänelle ennen niin monia muita suuria ihmisiä suotiin armo tuntea tämä köyhä lapsi oikeaksi vapahtajaksi, vaikka epäilemät- tä pappejakin siinä oli saapuvilla, jotka täm- möisen uhrin ottivat Maarialta ja Joosepilta vastaan tuntematta kuitenkaan lasta, vaan jot- ka ehkä pitivät akkain loruna kaikkea, mitä he näkivät ja Simeonilta ja Annalta kuulivat. An- nassa lienee ollut erityinen hengen valistus ja varmaankin lienee hän Jumalan silmissä ollut suuri pyhä, koska hänelle tämä valo ennen kaikkia muita ihmisiä annettiin.

Ja huomaappas, viisi henkeä ovat tässä vaan toistensa seurassa. Kristus lapsi, äiti Maaria, Jooseppi, Simeoni ja Anna, ja kuiten- kin sisältyy tähän vähäiseen lukuun kaikki säädyt: mies ja vaimo, nuori ja vanha, neitsyt ja leski, naitu ja naimaton. Näin varhain alkaa Kristus koota tykönsä kaikkia autuuteen kut- sutuita säätyjä; hän ei voi olla yksinään. Joka ei siis ole tällaisessa säädyssä, hän ei ole autuuden säädyssä.

Anna kunnioitti myös Herraa. Heprean kieli käyttää sanaa **tunnustaa** niin laveassa merkityksessä, että me tuskin voimme kolmel-

la sanalla saada sen merkitystä ilmaistuksi: salarippiä käydä, tunnustaa ja kiittää. Jos he siis tahtovat kiittää, niin sanoivat he sitä tunnustamiseksi. Eikä se olekkaan huonosti eikä sopimattomasti lausuttu. Sillä kiittäminen ei mitään muuta ole kuin että tunnustamme osaksemme tulleet hyvät työt, hyväntekijän hyvyyden ja tarvitsevan ansiottomuuden. Joka sellaista tuntee ja tunnustaa, hän kiittää oikealla tavalla. Sitä paitsi on tunnustaminen samaa kuin jonkin asian julistaminenkin, josta Kristus Matt. 10: 32 sanoo: **Jokainen kuin minun tunnustaa ihmisten edessä, sen tunnustan myös minä minun Isäni edessä, joka on taivaissa. Mutta joka minun kieltää ihmisten edessä, hänen minä myös kiellän Isäni edessä, joka on taivaissa.**

Niinkuin jo edellä puhuessamme Simeonin siunauksesta olemme sanoneet, kuinka harvinainen ja korkea hyve Kristuksen siunaaminen on, jota kuitenkin koko maailma kiroo, yhtä harvinaista ja korkeata työtä on myös Jumalan kiittäminen tästä Kristuksesta. Jotka hänen tuntevat, ne sen tekevät, mutta niitä on harvassa. Toiset häpäisevät Jumalaa, kiroilevat ja vainoovat Kristusta sekä sanovat häntä ja hänen oppiansa vastaan. Mutta mitä he tekevät hänen oppillensa, sitä he tekevät hänelle itsellensä ja Jumalalle hänen isälleen, kuten hän Luukk. 10: 16 sanoo: **Joka teidän katsoo ylen, se katsoo ylen minun; mutta joka minun katsoo ylen, hän katsoo ylen sen, joka minun lähetti.** Kauheata on, että maailman pitää olla näin täynnä Jumalan häpäisijöitä ja kiroojia, ja meidän asua heidän keskellensä. Tätä on P. Paavalikin 2 Tim. 3: 1–2 julistanut: **että viimeisinä päivinä pitää tuleman Jumalan pilkkaajita.** Tämä on nykyään käynyt täytäntöön paavissa, hänen korkeakouluissaan, kirkollisissa laitoksissaan ja luostareissaan, jotka eivät muuta tee, kuin ki-

roovat, vainoovat ja sadattelevat Kristuksen evankeliumia.

Älä siis sitä vähäiseksi armoksi arvaa, ettäs tulet Kristuksen tuntemaan ja voit siitä Jumalata kiittää, ettet kiroile ja sadattele häntä uskon väärentäjäksi ja viettelijäksi sekä ettet pilkkaa, katso ylönsä etkä hylkää Jumalaa hänen opissaan, kuten suurin joukko tekee. Kristus, näet, ei katso siihen, paljonko hänen persoonansa ja nimeänsä kunnioitetaan, kuten kaikki hänen vihollisensa tekevät, vaan hän tahtoo oppinsa kunnioitetuksi. Tässäpä se oikea temppu onkin, kuten hän Luukk. 6: 46 sanoo: **Miksi te siis minua kutsutte Herra, Herra, ja ette tee, mitä minä sanon?** Ja Mark. 8: 38: **Joka häpee minua ja minun sanojani tässä huorintekijässä ja syntisessä suvussa, sitä myös pitää ihmisen pojan häpeemän j. n. e.** Tässä kuulet, kuinka tärkeänä hän oppinsa pitää. Paavi ja hänen paavilaisensa sanovat häntä myöskin Herraksi, niin, hänelle ja hänen nimellensä kunniaksi ja palvelukseksi kiroovat he hänen oppinsa, surmaavat hänen Annansa ja vainoovat häntä pitkin maailmaa. Kauheata ja hirmuista on katsella tuota lukematonta joukkoa, joka Kristuksen tähden Jumalata häväisten rientää laumoittain helvettiin.

Hän on vastaansanomisen merkki, johon tähän aikaan loukkaantuu ja lankee useampia kuin milloinkaan ennen. Yhtenä sananpartena on **Deo gratias, Jumalalle kiitos**, mutta tuskin yksi tuhannesta sanoo tätä totuudessa. Eliaan aikana oli ainoastaan seitsemän tuhatta miestä säilynyt niin monista juutalaisista, joita epäilemättä oli kymmenen kertaa satatuhatta, vaikka silloin oli armon aika. Montakohan nyt lieene tänä armottomuuden viimeisenä aikana, jota Daniel 11: 36 nimittää **vihan ajaksi**. Syytä on suurta Ps. 89: 50 yhtyen sanoa Jumalalle: **Herra kussa ovat sinun entiset armos? Miksis tahdoit kaikki ihmiset hukkaan luoda.**

Anna ei ainoastaan kiittänyt Jumalaa, vaan **puhuikin hänestä kaikille, kuin lunastusta Jerusalemissa odotit**. Tuota lisäystä, että Anna puhui Kristuksesta ainoastaan niille, jotka lunastusta odottivat, ei Luukas tähän suotta pane. Niitä ei liene kovinkaan monta ollut ja korkeasti oppineissa papeissa ei yhtäkään. Mitäpä noilla suurpyhillä, oppineilla ihmisillä olisi ollut kuultavaa ja opittavaa vanhalla höperöpäiseltä ukko raiskalta? ”Mehän olemme kansan oikeita mestareita,” he varmaankin arvelivat itsekseen.

Ilman mitään epäilyä nuo suuret herrat tällä tavalla ajattelivat hänen puheensa johdosta. Sillä niin on sen Jumalan sanan laita ja kohtalo, joka Kristuksesta puhuu, että sen täytyy kuulua ylenkatsottavalta, hupsumaiselta, vääräuskoiselta, julkealta ja röyhkeältä korkeissa, oppineissa, hengellisissä korvissa. Sen vuoksi sen käsittävät ainoastaan nälkäiset, tyhjät sielut, jotka **lunastusta odottavat**, kuten Luukas tässä sanoo, se on: jotka tuntevat syntinsä, ja armoa, valkeutta ja lohdutusta halajavat, jotka eivät tiedä mitään omasta viisaudestaan ja vanhurskaudesta.

Mutta Kristuksen usko ja tunteminen ei voi olla ääneti. Se puhkeaa esiin sanoihin ilmoittaen, mitä se tietää, jotta se toisiakin auttaisi ja tekisi valostaan osalliseksi, kuten Ps. 116: 10 sanoo: **Minä uskon, sentähden minä puhun**. Usko on siksi laupias ja hyvänsuopa, ettei se voi ainoastaan itseään varten kätkeä sellaista aarretta. Mutta jos se puhuu, syytävät uskottomat pyhät kaiken onnettomuuden siihen. Tästä se ei kuitenkaan mitään välitä, vaan kestää reippaasti hyökkäykset. Ja kuka tietää, kuinka tämän Annan on käynyt? Häntä varmaankin pidettiin liian vanhana vaimo räähkänä ja ylönkatsottiin hupsuna nariina. Muutoin olisi kylläkin töin tuskin saanut henkensä pitää hän, joka sellaista villitystä ja vääräuskoisuutta puuhasi ja joka Kristuksesta

puhui paljon sellaisia uusia kuulemattomia asioita vastoin korkeapoppisten pappien ja lainopettajain kaikkea oppia, jotka siinä kylläisinä ja täpö täynnä viisautta ja vanhurskautta eivät mitään lunastusta kaivanneet, vaan odottivat kruunua ja palkkaa töistään ja ansioistaan.

Jos, näet, ken tahtoo puhua Kristuksen lunastuksesta, hän ilmaisee, että he ovat synnin ja sokeuden kahleissa. Mutta johan nyt liika lähelle astuttaisiin näitä yleviä pyhiä, jos heitä syntiseksi ja sokeiksi sanottaisiin. Sentähden he eivät ota kuullakseen eivätkä kärsi puhuttavan Kristuksesta ja hänen lunastuksestaan, vaan on heidän pakko kiroilla sitä vahingollisena villityksenä ja perkeleellisenä vääräuskoisuutena.

Tämän johdolla voidaan nyt helposti käsittää, kuinka hengellinen Anna kunnioittaa Jumalaa ja puhuu Kristuksesta kaikille, jotka Jerusalemissa lunastusta odottavat. Sillä rakkaat pyhät Vanhassa Testamentissa ovat hyvin Kristuksen tunteneet. Sentähden ylistää jakiittää koko heidän elämänsä Jumalaa, puhuu siitä, mitä Raamatussa sanotaan eikä muusta saarnaa kuin tästä lunastuksesta, kuinka Kristus on annettu ainoastaan raadollisille ja nälkäisille. Sen todistavat kaikki Raamatun kertomukset. Jumala, näet, ei ole vielä koskaan auttanut niitä, jotka mielestään ovat voimallisia ja turvallisia, mutta ei myöskään milloinkaan ole hyljännyt niitä, jotka ovat köyhiä ja hänen apuansa ikävöitsevät. Tämä voitaisiin näyttää toteen monella, vieläpä kaikillakin Raamatun esimerkeillä. Mutta tämä on kyllin selvää ja ihmeellistä jokaiselle, joka Raamatua lukee.

Mutta syynä siihen, että evankelista kertoo tällaisesta puhumisesta, kuulemisesta ja odottamisesta **Jerusalemissa**, on tämä: Jerusalemin merkitsee rauhankatse ja tarkoittaa niitä sydämiä, jotka ainoastaan rauhaa ikävöivät eivätkä ole riittäviä. Sillä P. Paavali Room. 2: 8

kirjoittaa, **että riitaiset eivät kuule totuutta.** Jumalallinen totuus vaatii rauhallisia sydämiä, jotka sitä tarkoin kuuntelevat ja sallivat siitä puhuttavan. Mutta jotka jyryävät ja meluavat ja tahtovat itse olla oikeassa tai ensin nähdä merkkiä ja syitä tietää, ne eivät tätä ikänä käsitä. He ovat Babylonissa, keskellä melua, eivät Jerusalemissa, rauhankatseessa. Sen vuoksi he eivät odota eivätkä kuuntele tämän Annan puhetta lunastuksesta. Mutta joka Jerusalemin asemesta tahtoo lukea **Israel**, tehköön sen. Ei siinä ole suurta vaaraa, vaikka vaihdetaankin nämä kaksi sanaa Jerusalem ja Israel.

Ja sitte kuin he olit kaikki tehneet Herran lain jälkeen, palasit he Galileaan heidän kaupunkiinsa Natsaretiin. Mitä se on, jonka he Herran lain jälkeen täyttivät, tulee selviämään Kynttilänpäivän evankeliumissa. Mitä taasen Galilea ja Natsaret merkitsee, saamme kuulla Maarian ilmestyspäivän evankeliumissa. Mutta koska Matteus 2: 13 ja seur. Kirjoittaa, että **sitte kun tietäjät, jotka Betlehemissä löysit Kristuksen, ja uhraisit hänelle kultaa, pyhää savua ja mirhamia, läksit jälleen kotiinsa, j. n. e., silloin ilmestyi Herran enkeli Joosepille unessa, ja käski hänen ottaa lapsen äitinensä ja paeta Egyptiin, ja että Joosef niin teki,** niin voidaan kysyä, kuinka siihen soveltuvat Luukaan sanat: **He palasit Galileaan heidän kaupunkiinsa Natsaretiin, koska kuusi viikkoa kulunut oli, ja sitte kuin he olit kaikki tehneet Herran lain jälkeen?**

Tästä voimme hyväksyä toisen tai toisen tien, joko että he ensin vaelsivat Egyptiin heti kuuden viikon perästä ja sitten aikanaan palasivat Egyptistä takaisin kotiinsa Natsaretiin, tai, kuten minusta näyttää ja ainakin tulen olemaan sitä mieltä, että he heti näiden kuuden viikon kuluttua matkasivat kotiin, kuten Luukas tässä sanoo, ja että enkelin ilmestymi-

nen, jossa heidän käskettiin pakenemaan Egyptiin, kuten Matteus kirjoittaa, on tapahtunut Natsaretissa eikä Betlehemissä. Tämä on kyllä tapahtunut tietäjain lähdön jälkeen, kuten Matteus kertoo, mutta ei aivan heti sen perästä. Mutta noudattaakseen järjestystä kertomuksessaan sanoo hän, että tämä tapahtui **sitten.** Hän, näet, kohta tietäjain lähdön jälkeen kirjoittaa paosta Egyptiin jättäen sen mainitsematta, mitä Luukas tässä kirjoittaa uhrista temppeleissä. Ja näin käy selville ettei kumpikaan evankelista puhu toistaan vastaan.

Myöskin on pyhä risti tässä sitä paremmin kuvattu siten, että äiti parka lapsinensa, oltuaan seitsemän tai kahdeksan viikkoa vieraassa maassa sattuneen synnytyksen vuoksi, tuskin takaisin kotiin kerittyään ja lepoa taasen saatuaan sekä kotinsa jälleen kuntoon pantuaan, sai nopeasti uudestaan lähteä matkalle, jättää kaikki ja paeta vielä entistä etäämmälle. Siis sai Herra Kristus alkaa pyhiinvaelluksensa jo syntymästään asti ja vaeltelee alati täällä maan päällä omistamatta mitään kotoa tai paikkaa. Kuinka aivan toisin tämä kuninkaallinen lapsi kasvatetaan ja pidetään toisiin lapsiin verraten? Kuinka kohtuuttomalta ja raskaalta tällainen tapaus meistä näyttääkään? Mutta äiti paran täytyy paikalla lapsi raukkoinensa pyrkiä Egyptiin Heroodeksen vihaa pakkoon, josta laajemmin sen ajan evankeliumissa.

Mutta lapsi kasvoi ja vahvistui hengessä ja täytettiin viisaudella, ja Jumalan armo oli hänen kanssansa. Muutamat ovat olleet niin uteliaita, että kun heitä ei ole tyydyttänyt Raamatun kertomus, ovat he tahtoneet tietää, mitä ehkä Kristus lapsuudessaan on tehnyt. Heidän uteliaisuutensa onkin saanut palkkansa. Asiaan on ryhtynyt joku koiransilmä ja lurjus ja sepustellut kirjan Kristuksen lapsuudesta. Häntä ei ole pelko eikä häpeä estänyt julkaisemasta valheitaan, vaan hän il-

vehtii kuinka Kristus on muka käynyt koulua, ja latelee paljon tuollaista mieletöntä ja pilkallista typeryyttä. Hän siis tekee pilaa siitä Herrasta, jota kaikki enkelit kumartavat ja pelkäävät ja jonka edessä kaikki luontokappaleet vapisevat. Mokoma roisto ansaitsisi, että myllyn kivi olisi ripustettu hänen kaulaansa ja hän upotettu meren syvyyteen, koska hän ei ole omaansa ja kaikkein Herraa korkeammaksi arvannut, vaan tehnyt hänestä hassu- tuksensa ja ilveilyjensä esineen. Kuitenkin löytyy niitä, jotka tämmöistä kirjaa painatta- vat, lukevat ja uskovat. Sitähän se konna on tarkoittanutkin. Sentähden sanon minä: paa- vin, piispojen ja korkeakoulujen tulisi polttaa sellaiset kirjat, jos olisivat kristittyjä. Mutta nyt sommittelevat he vielä typerämpiä kirjoja lisäksi ja ovat sokeita johdattajia, jommoisina pysyvätkin.

Kristus ei ole käynyt koulua, eikä siihen aikaan sellaisia kouluja ole ollutkaan. Hän ei ole ainoatakaan kirjainta oppinut, kuten evan- geliumi Joh. 7: 15 kertoo, niin että **juutalaiset ihmettelivät sanoen: Kuinka tämä tai- taa kirjaa, joka ei ole oppinut?** Samoin hämmästyivät hänen viisauttansa, ja Mark. 6: 3 mukaan sanoivat: **Eikö tämä ole se seppä, Maarian poika, Jaakopin, Joosen, Juudan ja Simonin veli? Mikä viisaus hänelle on annettu, ja kusta tällä nämä ovat.** Heistä oli kummallista, että maallikko ja salvumie- hen poika oli niin oppinut, vaikka hän ei ollut mitään oppia saanut. Sentähden he hänestä pahenivatkin, niinkuin evankeliumi sanoo, ja arvelivat häntä pahan hengen riivaamaksi.

Niinpä pitääkäämme me kiinni evankeliu- mista, joka kylläksi paljon puhuu hänen lapsuudestaan, kuten Luukas tässä kirjoittaa: **Lapsi kasvoi ja vahvistui Hengessä ja täy- tettiin viisaudella,** samoin vähän etempänä v. 51, että **hän oli vanhemmillensa alamainen.** Mitä olisi hän enempää kirjoittanut? Eihän

ollut vielä hänen aikansa ihmeitä tehdä. Hän käyskenteli ja kasvoi kuten muutkin lapset, paitsi kuten muutamat lapset ovat toisia terä- vämmät, samoin on Kristuskin ollut toisia lap- sia paljoo terävämpi. Ei sen vuoksi ole hänestä mitään enempää kirjoitettavaa, kuin mitä Luu- kas kirjoittaa. Pitikö hänen myös kirjoittaa, mitä hän kunakin päivänä on syönyt, juonut ja käyttänyt pukunaan, kuinka hän on käynyt, seisonut, nukkunut ja valvonut; mitä tästä olisi ollut kirjoitettavaa?

Sentähden ei olekkaan tarpeellista uskoa, enkä pidä sitä totenakaan, että se kudottu hame, jota eivät ristiinnaulitsijat tahtoneet ja- kaa, muka olisi kasvanut Kristuksen mukaan hänen lapsuudestaan saakka. Ehkei ole hänen äitinsäkään sitä tehnyt, vaan on se siinä maas- sa ollut tavallisena köyhäin pukuna. Meillä tu- lee olla puhdas usko, joka ei mitään usko il- man Raamatun perustusta. Raamatussa on kaikkea ja yllin kyllin, mitä tulee uskoa, var- sinkin kun Kristuksen työt ja ihmeet alkoivat vasta hänen kasteensa jälkeen, kuten Joh. 2: 11 ja Ap. Tek. 10: 37 kirjoitetaan.

Sen lisäksi vaivaavat sanansaivartajat pää- tään päätään niiden Luukkaan sanojen johdos- ta, kuinka Kristus, joka kuitenkin on ollut Ju- mala, saattoi vahvistua hengessä ja viisaudes- sa. He kyllä myöntävät hänen kuitenkin kas- vaneen, joka sekin on ihme, kuten he aina ovat kärkkäitä löytämään ihmeitä siinä, missä niitä ei ole, ja ylönkatsomaan, missä niitä on. Tämmöisen päänvaivan ja pulman he tekevät itselleen, sillä he ovat uskonkappaleeksi se- pustelleet, että Kristus sikiämisensä ensim- mäisestä silmäräpäksestä saakka muka oli niin täynnä viisautta ja henkeä, ettei häneen enään mitään mahtunut. Juuri kuin sielu olisi mikään viinileili, jota täytetään, kunnes sinne ei enään mitään mahdu. He eivät tiedä itse- kään, mistä he puhuvat ja mitä haastelevat, kuten P. Paavali 1 Tim. 1: 7 kirjoittaa.

Jos en voisi ymmärtää, mitä Luukas sillä tarkoittaa, että Kristus kasvoi hengessä ja viisaudessa, kunnioittaisin kuitenkin hänen saansa Jumalan sanana ja uskoisin tämän todeksi, vaikka en koskaan saisikaan nähdä, kuinka totta se voisi olla. Minä puolestani ihmis-hullutuksena viskaisin nurkkaan oman uneksitun uskonkappaleeni, joka on kerrassaan kelvoton Jumalallisen totuuden mittajaksi ja ojennusnuoraksi. Täytyyhän meidän kaikkien kuitenkin tunnustaa, ettei Kristus kaikin ajoin ole ollut yhtä iloinen vaikka kohta se, joka on täynnä Pyhää Henkeä, on myöskin täynnä iloa, koska **Hengen hedelmä on ilo**, Gal. 5: 22. ei Kristus myöskään aina ollut yhtä suloinen ja lempeä. **Hän oli kiivas-tunut ja vihastunut, kun ruoskalla ajoi juutalaisia ulos Tempelistä**, Joh. 2: 15. Ja Mark. 3: 5 sanotaan: **Hän katsoi heidän päällensä vihaisesti, ja oli murheissaan heidän sydämensä kovuuden tähden.**

Sentähden tulee meidän ymmärtää nämä Luukkaan sanat Kristuksen ihmisyydestä val-lan yksinkertaisesti; se on ollut hänen jumaluutensa työase ja asuinhuone. Ja vaikka hän aina on ollut täynnä Henkeä ja armoa, ei tämä Henki kuitenkaan ole joka aika yhtäläisesti häneen vaikuttanut, vaan kehoitti häntä asiahaarojen mukaan milloin siihen milloin tähän. Ja vaikka Pyhä Henki oli hänessä hänen sikiämisestään saakka, niin kuitenkin, sen mukaan kuin hänen ruumiinsa kasvoi ja hänen järkensä luonnollisella tavalla vaurastui kuten muissakin ihmisissä, Pyhä Henki tuli

tulemistaan hänessä vaikuttavammaksi ja vanhemmiten yhä enemmän. Ei siis ole mitään perätöntä puhetta, että Luukas sanoo: **Hän vahvistui Hengessä**, vaan selvien sanojen mukaan se aivan yksinkertaisesti niin tapahtuikin, että hän todellakin tuli mitä vahvem-maksi sitä isommaksi, mitä isommaksi sitä järkevämmäksi ja mitä järkevämmäksi sitä vahvem-maksi Hengessä ja sitä täydellisem-mäksi viisaudessa Jumalan ja ihmisten edessä. Muuta selitystä ei tässä tarvita.

Tähän yhdistyy P. Paavaliki Fil. 2: 7 sanoessaan: **Kristus alensi itsensä, otti orjan muodon päällensä ja tuli muitten ihmisten vertaiseksi, ja löyttiin menoissa niinkuin ihminen.** Näitä sanoja ei P. Paavali puhu Kristuksen ja ihmisen luonnon yhdenkaltaisuutta tarkoittaen, sillä hän sanoo: Kristus, ihminen, sitten kun jo oli ihminen, tuli toisten ihmisten kaltaiseksi ja heidän tavallaan käyttäytyikin.

Koska nyt kaikki ihmiset luonnollisesti vaurastuvat ruumiin, järjen, hengen ja viisau-den puolesta, eikä ketään ole, joka toisin kehittyisi, kuten Luukas ja Paavali sanovat, niin on Kristuskin kasvanut kaikin puolin ja ollut erinomainen lapsi, joka näin erityisesti kasvoi toisiin verrattuna. Hänen ruumiinsa rakennus oli vaan jalompi, ja Jumalan lahjat ja armo hänessä rikkaampia kuin muissa. Siis ovat nämä Luukkaan sanat sangen helposti ja yksinker-taisesti ymmärrettävissä, jos vaan viisastelijat luopuisivat saivartelemisestaan. Tämä olkoon kylliksi puhuttu tästä evankeliumista. Amen.